

Historieglimt 131

Eli plass gård

Eli plass gård, gårdsnummer 9, bruksnummer 31, var opprinnelig en husmannsplass under Rønningen, den gamle Skyås gård fra middelalderen. Allerede på 1700-tallet var det tingstue her. Plassen ble fradelt og særskilt skyldsatt i 1812. Den ble solgt til bankdirektør Matthias Conrad Peterson som hadde den til han døde i 1833. Fra 1833 til 1841 tilhørte gården J. Hemmingsen. Peterson oppførte hovedbygningen i 1810. Den var et to etasjers tømmerhus med høyt valmtak. Fra 1841 tilhørte eiendommen Lade skolekommune. Strinda herredsstyre hadde sine møter her siden 1837. Strinden sparebank holdt hus her fra 1842 til 1847. Fra 1841 er det skolevirksomheten på gården som er det mest interessante og fortjener å behandles separat. Samme år anla den nye kommunen en gravplass på knapt fem mål ved Innherredsveien på et jorde under Eli plass. I 1866 var gården på 18 mål. Da var kirkegårdens areal innberegnet. Denne kirkegården, som nå er helt utslettet, fortjener interesse. Den går under flere navn. Navnet Eli plass kirkegård er i byleksikonet forkortet til Eli kirkegård. Det er også kalt Lademoen gamle kirkegård, Gammelkirkegården eller Sætherkirkegården. Sæther var klokker i Lade kirke og førstelærer ved Eli plass skole i et langt tidsrom.

Den første eieren av Eli plass gård var en farverik herre og fortjener noen ord. Han var kjøpmann, bankmann og først og sist journalist og bladmann. Han ble født i 1761 i byen Slesvig (Schleswig) i Slesvig-Holstein og sønn av en skomaker som døde tidlig. I 1782 kom han til Trondheim og fikk jobb i butikk. Han begynte snart som selvstendig næringsdrivende og ble velstående. Han var ivrig frihetsvenn og ble inspirert av den franske revolusjon i 1789. Han var ganske radikal og støttet norsk selvstendighet. I 1816 ble han medlem av direksjonen for Norges Bank som hadde sitt hovedkvarter i Trondheim. Han var med i direksjonen helt til han døde i 1833. Han var redaktør av Adresseavisen 1795 til 1800. Han var vel den eneste radikale redaktør avisen har hatt. I hans tid het avisa *Thronhjemske Tidender*. Som bilag kom *Trondhjem Budstik* som hadde mye spennende stoff. Han skrev lenge i ulike aviser. Peterson tok initiativet til feiringen av 17. mai i Trondheim og det første borgertoget i 1826. Byen takket ham i 1997 med en bauta i Ilaparken. At han ikke er glemt viser det at det kom en bok om ham i 1950.

Eli plass gård kom inn under byen da Lademoen i 1893 ble innlemmet som bydel. Byen kjøpte i 1899 denne gården som fra 1841 til 1902 var fast skolested for Strinda og senere for byen. Den spilte en hovedrolle i skoleutviklingen i hele Strinda herred. Den var skole for Strindens første skoledistrikt. Det ble kalt *Lademoen skolekrets* og var meget stort i utstrekning. Det er tiden som skole det er mest å fortelle om den. Den har så stor interesse at skolen trenger et eget historieglimt. Det skal også nevnes at en bekk fløt over gårdens grunn og ble

kalt Eli plassbekken. Den kom fra Kuhaugen og rant ned til Rosendal, over Eli plass gård og fulgte den senere Lademoen kirkealle, svingte til venstre ned Testmanns gate, forbi Trikkestallen og Nidarholms gate til den gikk sammen med Voldsmindebekken og ut i Ladebekken. Voldsmindebekken løp der Thomas von Westens gate nå ligger. Alle bekkene er senere lagt i rør og en blitt kloakkløp.

Tidlig på 1900-tallet hadde Eli plass gård utspilt sin rolle. I 1905 stod den store Lademoen kirke ferdigbygd like syd for den gamle bygningen. Året etter stod Lademoen skole ferdig like vest for den. Samme år ble Eli plass gård revet. Det meste av jorda under gården ble til park. Parken har det offisielle navnet Eli plass så gården er minnet i det offisielle navnet selv om den i daglig tale heter Lademoen park! Et bilde finnes fra 1906 der en ser hvor kort avstand det var mellom den gamle gården og de nye byggene kirke og skole.